

EDITORIAL

Proposits d'any nou

Nou any, nous propòsits. Esta es la frase feta i recurrent de la que normalment fem us en iniciar un nou any. El **Rogle Constanti Llobart** te projectes, modestes, per ad este 2023, que voldriem vore realitzats; entre ells, celebrar el **numero 200** d'este bolleti que, si tot va be, publicarem en el mes de maig. Tambe nos hem embarcat en varies possibles publicacions; una d'elles sera la que arplegue els **50 editorials** que van del numero 151 al 200 d'este bolleti, com hem vengut fent en tres ocasions anteriors, en un nou llibre.

Els altres projectes estan en proces d'estudi i maduracio, i la consecucio d'alguns d'ells estara en funcio, no solament de la voluntat de la nostra associacio, sino tambe de la valoracio que unes altres, en les que mantenim una estreta vinculacio, consideren pot ser d'interes. De moment hem de seguir reivindicant la figura de **Vinatea** i fer difusio del gran personage i del fet que protagonisà. Per un altre costat, voldriem vore consolidat un projecte de **revista interassociativa**, com ho es el calendari que edita **Convencio Valencianista**, a qui instem a l'efecte, i que deuria ser l'altaveu del valencianisme de construccio. Pensem igualment que nos fa falta provocar mes d'un **encontre**, tambe interassociatiu, i traçar una ruta en conjunt per a 2023 i, ¿per qué no?, per a un futur mes lluntà.

Afrontarem unes eleccions municipals i autonòmiques i, ad estes hores, el **valencianisme politic**, si be està creixent a poc a poc, necessita tot el recolzament que pugam donar-li si vol alçar la seua veu front als partits en el govern, els quals, estem comprovant, no son precisament uns aprenents en aço de la **corrupcio** i s'oblidaren pronte d'eixa **transparencia** que venien a impondre, ademes de que culturalment i identitariament treballen 24 hores al dia per a diluir el sentiment valencià, que si ya de per si va sent fagocitat pel globalisme –com els negocis i l'economia, abans valenciana i ara carent de singularitat– nomes li faltaven aquells que no reparen en mijos per a despersonalisar la societat valenciana i construir una altra realitat.

Provablement son molts propòsits, i desgraciadament poques les mans per a dur-los avant, pero l'ilusio i el treball constant de moltes persones no falta, ben al contrari, seguixen sent **titans** entre tanta indiferencia. No caben defalliments ni renunciies, nos es necessari treballar, deixar constancia, crear memoria..., ya vindran darrere els que, en criteris manco manipulats i dirigits, sabran valorar lo fet i interpretar eixe desconhortador pla de fer desapareixer un poble, de subsumir-lo en projectes centralistes, quan no imperialistes, despersonalisants

lo per complet.

Afrontem un 2023 en grans reptes, ya hem parlat del politic, pero tambe els hi ha de caracter **social i cultural**. Buscar una societat mes justa nos ha de preocupar a tots, ser una societat solidaria nos ha d'omplir d'orgull, acabar en les malversacions i en els vividors a costa del treball i l'esforç d'altres es prioritari; com ho es donar de nou valor a la **llengua** que nos es propia, fent resorgir aquell orgull de finals dels anys setanta i dels huitanta del segle passat, en els que es converti en un element de distincio i d'orgull. Hui, els alcavots, els proxenetes de la llengua han conseguit que les noves generacions –per l'obligatorietat curricular en el proces educatiu– lliguen i inclús escriguen en propietat el llenguatge hibrit que han depres en l'escola, pero eixe mateix model ha conseguit **perdre parlants** de manera accelerada, cosa que comencen a reconeixer els mateixos pro-catalanistes, que han fet mes mal ad esta societat que les dos dictadures passades juntes: han arribat a inocular odi i rebuig i sobretot a crear autenticos analfabets en la llengua valenciana patrimonial i viva.

En l'editorial del **numero 9** d'este bolleti, de juny de 2007, comentavem un titular de la premsa: “Los niños dominan cada vez más el valenciano, pero lo hablan menos”, que se bava en un informe de la **AVL** i que dia lo mateix que estan dient ara: increment de la competencia i disminucio de parlants. ¿I que han fet en estos 15 anys des de llavors? Continuar el proces catalanizador en el mateix o major furor. No esperem cap canvi a millor perque encara que parega una altra cosa, la veritat es que la seua prioritat no es crear catalaparlants, sino **destruir valenciaparlants**. No es l'amor lo que els guia, sino l'odi; no el desig de crear, sino l'afany de destruir. I est es el resultat.

Estem per l'adreçament, per **tornar a la normalitat** i a posar en valor la transmissio generacional, per enorgullir-nos dels nostres antepassats que, contra vents i marejols, saberen viure en absoluta normalitat en allo que els feya, provablement sense reparar conscientment, ser valencianes i valencians sense complexos.

El **Rogle** estarà ahi per a, en els seus humils mijos, seguir donant testimoni d'una realitat i per a treballar per una societat valenciana in-conformista, que deprenca a caminar junta, exigint lo que en dret li correspon i conseguir que eixes exigencies es tornen realitats, perque comencem a tindre veu en les institucions d'aci i de l'Estat puix hem conseguit que ad elles arriben representants lliures de llastres i de complexos, que miren per tota **Valencia (Ciutat i Regne)** i per tots els seus habitants i interessos.

LA CITA

Els grans treballs no son fets per la força, sino per la perseverança.

Samuel Johnson

SUMARI

- EDITORIAL: **PROPOSITS D'ANY NOU** 2
- OPINIO: **PÉREZ GALDÓS I LA LLENGUA VALENCIANA**
- OPINIO: **90 ANIVERSARI DE LES BASES DEL 32** 3
- JOCs TRADICIONALS (LXXXVII): **JUGAR A MANTENIR**
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- RESENYA BIBLIOGRAFICA: **SOCIOOBSTACULS DE LA LLENGUA VALENCIANA**
- OPINIO: **90 ANIVERSARI DE LES BASES... (Continuacio)** 4
- FENT MEMORIA: **PUBLICACIONS (I)**
- CORONA POETICA (XI): **XAVIER SALVADOR CHÁFER**
- CORONA POETICA (XII): **LLÚCIA GONZÁLEZ SA-FONT**

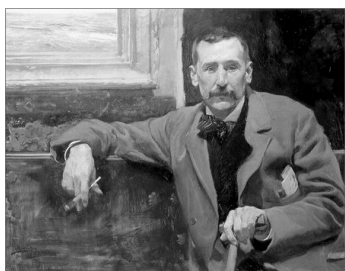
ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva,

l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

OPINIO

Pérez Galdós i la llengua valenciana

BENITO PÉREZ GALDÓS, DE JOAQUIM SOROLLA, 1894

Per infinitat de cites que s'aporten sobre la singularitat i nom de la llengua valenciana, la caverna catalanista no deixa d'ometre tan autoritzades paraules i seguix en la cabuderia de negar l'evidència.

No solament nega: tergiversa; perquè habitualment alla a on clarament posa "llengua valenciana", "idioma valencià", "romanç valencià"... o simplement "valencià", s'encabota en llegir "català". Ahi radica la mentira en la que han confos a mig mon i en la que desvergonyidament fan seu lo que no ho es.

De molts es coneguda la cita de **Cervantes** en la seua obra **Los trabajos de Persiles i Segismunda**, pero a lo millor no ho es tant la de **Benito Pérez Galdós**, que en los **Episodios nacionales**, concretament en el que correspon a "El 19 de Marzo y el 2 de Mayo", capítol XXIII, diu: "Pero yo ando tras el objeto de que coloquen allí a un primo mío que sabe tres lenguas: el valenciano, el gallego y el castellano; así que al punto mi compañero y yo pusimos una *diligencia en busca* para tener antecedentes de esta buena pieza."

Una autoritat lliteraria com Pérez Galdós no erra, i en parlar de llengües parla de la valenciana. A no ser que fora un estupit, ignorant i acientífic. ¿Serien estos els meritis tinguts en conte per a ser membre de la RAE?

Vicent Villalba Tarín

Novetat en la pagina web del Rogle

En la pestanya *Documents* de la nostra web se pot llegir **Vinatea** de **Salvador Carreres Zacarés**. Consistix en la transcripció del text publicat en 1936, en el que s'arregljava una conferencia d'est autor sobre el tema. Ve precedit d'un preambul explicatiu i una breu biografia de Carreres Zacarés.

OPINIO

90 aniversari de les Bases del 32

Si atenem a les informacions, aixina com al document, que daten cronologicament la presa de l'acort ortografic de les **Bases del 32**, conegudes com **Normes de Castello**, el passat 21 de decembre es complien 90 anys d'aquella "firma".

El document en que se presenten les bases ortografiques del 32, a pesar de la seua brevetat i falta de consistència, ha fet correr rius de tinta. Recordar que consta de huit fulls, el primer i part del segon contenen el preambul, del 2 al 5 plasmen les 32 "normes" (en l'original) redactades de manera concisa i sense cap argumentacio, i els tres ultims arreglen la relacio de firmes d'entitats i personalitats del moment que s'adheriren.

TAULA DE LLETRES VALENCIANES, NUMERO 1. 1927

El valencianisme no sucursaliste començà a posar en tela de juí ben pronte, i de manera oberta a finals dels anys 70, la validea d'estes bases per a transcriure adequadament la llengua valenciana —deixem a banda la protesta de **Lo Rat Penat** per cóm s'havien fet les coses, i la firma condicionada del pare **Fullana** en el document original. Es possiblement l'obra impresa *En defensa de la Llengua valenciana* (1977) de **Miquel Adlert** la que posà en alerta sobre el proces iniciat en aquell acort per a catalanisar, primer ortograficament i despuix lexicament i semanticament, la llengua dels valencians.

Moltes veus del sector aludit han calificat de cavall de Troia dita obra i les accions subsegüents, i ho feren descobrint lo que el pancatalanisme ha acabat reconeixent i tambe publicitant: que aquelles bases no foren mes que una burda copia de les Normes ortografiques de **Pompeu Fabra**, adoptades pel IEC en 1913, per al catala. El mateix Pompeu Fabra tingue un protagonisme, com demostra la carta que dirigi als jovens de *Taula de Lletres Valencianes* i que analisa **Joan B. Sancho** en el **Dossier de Convencio Valencianista** d'octubre de 2020 (en l'article "Una carta de Pompeu Fabra i el cavall de Troia per a l'extincio de la llengua valenciana"), i en la que parla de "la confecció d'aquestes normes provisionals que us hem proposat d'establir" a on queda clar que fon un encarrec que arribà des de **Catalunya**, i que la seua intencio era que foren "provisionals", es dir, que les llaugeres concessions al valencià, en el temps havien

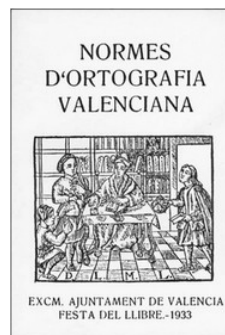
de desapareixer.

Si be en el document originari, en la redaccio del qual es considera que participà directament **Lluís Revest**, valencià afincat en **Castello** per aquells anys, es feya alguna concessio a les singularitats de la llengua valenciana, en la que creia, pronte es feren canvis —estos ya sense acorts, ni firmes que els avalaren— i es mampregue la seua difusio, especialment a carrec de **Carles Salvador**, en la seu obra *Vocabulari Ortògrafic Valencià* (L'Estel, 1933) i organisant cursets d'ortografia per correspondència des de la redaccio del semanari *El Camí* i, mes tart, en la creacio de la seccio de Cursos de Llengua Valenciana en el si de la societat **Lo Rat Penat**.

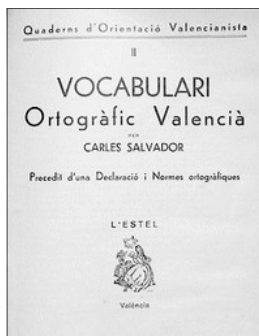
A pesar de l'importancia que se li dona a l'acort, tot el proces previ degue ser un tant "clandestí", i elitiste, puix no transcendí informacio del mateix, si llevem d'alguna publicacio valencianista, com tampoc se conservava cap acta de cap reunio ni debat entre els suposts experts que participaren en la seua elaboracio fins a arribar al "acort". (Quína diferencia en les **normes valencianes de 1914**, elaborades per Lluís Fullana pero debatudes en successives reunions ocorregudes en la seu de **Lo Rat Penat**). La premsa del moment no publicà res, al menys no tingue cap reso en els periodics de major tirada. No obstant, els seus promotors, que tambe durant molt de temps practicament

havien permaneixcut en l'anonimat de la capçalera d'una revista, *Taula de Lletres Valencianes*, d'a on parti l'idea, anaren tenint nom i rostre, destacant la figura de **Adolf Pizcueta**, que pareix ser el facilitador de tot el proces en una primera instancia, i que, junt en **Gaetà Huguet Segarra**, en Castello, implicarien a la **Societat Castellonenca de Cultura** per a que les avalara, a pesar de la reticencia d'esta organiscio, que ya usava el catala normatiu en les seues publicacions. Personages com **Durán i Tortajada** tambe contribuiren a la difusio; ad ell segurament, ya que era regidor del **Ajuntament de Valencia**, se li deu que est organisme fera una edicio de les mateixes en un opuscul per a publicar-les massivament en la Festa del Llibre de 1933.

Continúa en la pagina 3.

NORMES D'ORTOGRAFIA VALENCIANA. AJUNTAMENT DE VALENCIA. FESTA DEL LLIBRE, 1933

VOCABULARI ORTOGRÀFIC VALENCIÀ, DE CARLES SALVADOR

Jugar a mantejar

Tambe es dia jugar a la manta o joc del manteig. Es tracta d'un joc molt antic que se va perdent, a poc a poc, i era molt comu entre els chiquets (en la por de les mares) i majors. Cervantes el narra en el *Quixot* i Goya el representa en *El pelele*.

A vegades era com un castic al perdedor d'algun atre joc o aposta i per tant obligatori, unes atres era un joc consentit i en tal cas s'elegia al primer participant traent la palleta mes llarga, a sort. Lo pijor es que molt a sovint acabava en un bac no sempre massa divertit.

Es precisaven quatre participants que subjectaren la manta o cornalo per les quatre puntes. Al mig es gitava "el ninot" i, tensant o destensant la manta, bambolejaven amunt i avall a la persona contant a vore qui durava mes sense acabar en terra o be fins a que aguantara o diguera prou.

EL PELELE, DE FRANCISCO DE GOYA, 1791-1792

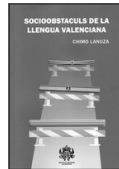
RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.M.M.

Lanuza Ortuño, Chimo

Socioobstacles de la llengua valenciana (reflexions per a la sociolingüística)

Institut d'Estudis Valencians (INEV), 2022. (306 pàgines)

En esta ocasió el llibre que recomanem es en realitat una nova edició d'un treball publicat en 2002. Qui conega la primera observarà pocs canvis, pero es feya necessaria l'impressió novament d'esta obra perque la primera tirada fon selectiva, destinada als socis de **Accio Bibliografica Valenciana**. Si be la situació de la llengua valenciana en l'any 2002 no era l'òptima, el temps transcorregut l'ha anat empiorant, corrompent-se mes i mes, introduint arcaïsmes i estrangerismes i relegant els termes genuïns. Hui es mes necessari llegir –o rellegir– els arguments aportats llavors puix desgraciadament ara –passats vint anys– se ratifiquen molts dels auguris que se vaticinaven reflectits en eixa perdua de parlants i usuaris de la llengua, en la contradicció que supon l'increment en quant a coexistència del llenguatge que la suplanta.

L'obra tracta els principals conceptes que utilisa la **sociolingüística** per a explicar els problemes que es troba el parlant quan s'expressa en el seu idioma, i, si be **Lanuza** no es sociolingüista –si filolec–, deixa parlar en esta publicació als sociolingüistes en una gran quantitat de cites i exemples que ajuden a comprendre la situació que viu la llengua valenciana i per tant la nostra societat.

Aportem unes paraules del prolec, del que es autor **Jesuàl Masia**, que definen en part la situació que vivim llingüísticament i la postura que podem adoptar; això si, carregats dels arguments d'esta edició que ha segut possible gracies al **Institut d'Estudis Valencians**:

"La discriminació es sempre despreciable, ètica i argumentalment nula, i també illegal, per açò s'ha de combatre sense descans. Hem d'apostar per la pluralitat, per la riquesa i la diferència com a elements vitals de primer orde.

"Coneixem ben be, llegint a Lanuza, la substitució llingüística del castella i l'assimilació del català i també el conflicte identitari a on els valencians som sers dessubstanciats, incomplets. Els distòpics nos plantegen que si volem ser, en el millor dels casos, elements de segona categoria, necessitem reomplir-nos d'ells, al millor estil orwellià. A molts, ser valencians nos ompli i nos sobra".

Com fa el prologuista, nos dirigim a l'autor, per a dir-li que "t'esperem en silenci". Respectar qualsevol decisió personal es de lògica, pero **Chimo**, saps que t'esperem perque has segut o eres mestre i amic i aixina te valorem.

Llegiu, rellegiu, una obra que obri moltes ments i també pot seguir obrint molts camins, perque com principia el llibre: *Eppur si muove* (I no obstant es mou) dia **Galileo Galilei**, mentres que nosatres diem la llengua valenciana, no obstant i a pesar de, es i existix.

ACTIVITATS CULTURALS GINER DE 2023

Trobarà mes informació dirigint-se a les respectives associacions:

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/ Avellanes 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 // www.racv.es

12 GIN (dijous) 18 h. Saló del Consolat de Mar de la Llonja de la Seda (C/ de la Llonja, 2. Valencia C.).

ACTE D'INGRES COM A ACADEMIC D'HONOR de Santiago Posteguillo Gómez.

+Info: **RACV**

OPINIO

90 aniversari de les Bases del 32

Ve de la pàgina 2.

No es necessari repetir que l'elaboració d'esta "normativa" fon la manera de, paulatinament, anar catalanisant l'idioma valencià, un projecte que havia pres cos temps arrere en les ments de destacats pancatalanistes, com eren els seus promotors i posteriors difusors. Com be arreplega la propia **Viquipèdia** (Wikipedia en català), i qui açò firma ya ho deixà escrit fa alguns anys, l'arquitectura de l'acort fon la següent:

"El fet que aquesta nova i contundent crida es fes des de Castelló, i des d'una entitat tan prestigiosa culturalment, responia a un plantejament tàctic, elaborat conjuntament per Adolf Pizcueta i Gaetà Huguet, els entusiastes impulsors de la iniciativa, que consideraven que a la ciutat de València les postures divergents entre els sectors valencianistes no farien sinó entrebancar el procés, i que la Castellonenca «sempre imposarà més respecte i juntarà més voluntats». Altrament, també s'ha d'assenyalar que el març de 1932 apareixia a València el setmanari *El Camí* que jugarà un paper important en tot el procés".

Hui les **Bases del 32** (o Normes de Castelló) estan declarades **BIC**, sent l'element que ha aprofitat per a fingir una patina de "valencianitat" a tota la legislació generada a partir del "**Dictamen sobre la llengua**" (13 de juliol de 1998) del **Consell Valencià de Cultura** –una nova estafa al poble valencià– i posterior creació de la **AVL** (Llei de creació de 16 de setembre de 1998, entitat constituïda el 21 de juliol de 2001), un instrument per a fer convergir la llengua valenciana en la catalana, que en els seus "treballs", a banda d'impondre l'ortografia i la morfosintaxis del català, infravalora sistemàticament el lèxic genuï del nostre idioma priorisant el català.

S'han complit 90 anys d'un engany que restà l'independència normativadora i conculcà la genuïtat de l'idioma dels valencians.

Juli Moreno i Moreno

Centenari de la coronació de la Mare de Deu dels Desamparats

FENT MEMORIA

J.M.M.

Publicacions (I)

La premsa diària es feya reso també i anunciava edicions especials dels propis diaris així com de publicacions específiques sobre la coronació, les quals inclogueren articles de destacades personalitats —especialment del món de la religió o de les lletres—, el programa d'actes, els dissenys de les carrosses que

MATER DESERTORUM

havien de desfilars en la gran cavalcada que es projectava per a honrar a la Patrona —una espècie de desfilada històrica-religiosa en cert propòsit didàctic—, cartells, fotografies, etc.

Algunes d'estes edicions especials foren les publicades per *Pensat i Fet*, *Acción Antoniana*, *Oro de Ley*, *València Gráfica*, entre unes altres.

Tampoc faltaren edicions específiques, com la de *Mater Desertorum*, la revista de la coronació, que trague un número especial: *La millor corona*, o *La Coronació de nostra Patrona*.

Uns altres materials impresos foren

les *Trobes en lahors de la Verge Maria* (el considerat primer llibre impres d'Espanya), poemaris, corones poètiques —com la *Corona oferta per la societat Lo Rat-Penat a la Mare de Deu dels Desamparats ab motiu de la seua canònica coronació*— conferències —com les que pronuncià el pare Conejos, S. J., que aparegueren recopilades i publicades baix el títol *Señoras, honrad a la Virgen*—; etc., etc. Inclús hi hague representacions teatrals d'obres escrites ex professo: *A la coronació* (Astracáná sainetesca en un acte y prosa), original de Peris Celda; *Mare i*

Reina, peça en tres actes original de J. Rodrigo Alamar i Alberto Ten, en música de J. Sánchez Roglá (*Las Provincias*, 9-05-1923, p. 2); o el retaule *¡Salve!*, original de Víctor Espinós, que s'estrenaria en gran èxit en el Teatre Principal la nit del 15 de maig i que es representaria també els dies 17 i 18.

LA CORONACION DE NUESTRA PATRONA

CORONA POETICA (XI)

A la Mare de Deu dels Desamparats

Per ser la nostra mare eres amada plenament d'amor i goig en tot moment, al poble que et professa un sentiment, pel qual ja fa cent anys vas coronada.

Regina que per tots és aclamada, despertes de manera vehement, la fe que sempre deu d'estar present quan un ànim es sent desamparada.

València sent per tu gran devoció, puix troba al dedicar-te una oració, que naix en l'interior pau i consol.

Per ser la llum que guia l'esperança, demane que t'arribe esta lloança d'un altre valencià que tant te vol.

Xavier Salvador Cháfer

PROGRAMA DE LAS FIESTAS DE LA CORONACION

¡SALVE!, DE VÍCTOR ESPINÓS

CORONA POETICA (XII)

Quan ploure

Quan ploure sense que ningú m'ampare, quan pense que estic sola en esta vida, quan me pareix que no trobe una eixida... ¡Sempre trobe el gran consol de ma Mare!

Quan la vida em pega una gran solside, quan no conseguixc que el meu cap pare, quan em recliuxc com si fora un flare, al cor de ma Mare em senc acollida.

Perque el seu pur amor em fortifica, les seues sinceres mans m'acaronen, i escolte que la Seua veu m'indica:

—¡Alça't quan caigues! ¡Renaix quan t'afonen!
Puix cada lluita, el teu triomf santifica i els obstacles de gloria et coronen.

Lúcia González Safont

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llobart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els exemplars editats fins ara estan en:

www.rogleconstantilllobart.com

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. També pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarem a casa tots els números que es publiquen

durant l'any. I si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, també te quedariem molt agraïts. El nostre número de compte, en **Caixa Popular**, es: **ES52 3159 0018 1926 1586 4721**